

Til Vindafjord Kommune
Areal og Forvaltning
Østbøvegen 2
5585 Sandeid

Vikedal, den 1. mars 2022

Kopi:
Statsforvalter i Rogaland
Ordfører i Vindafjord

MERKNADER TIL FORSLAG OM Å BRUKE FJELLGARDSVATNET SOM DRIKKEVATN

Vikedal Elveigarlag vil med dette gi følgende merknader til Vindafjord Kommune i forbindelse med pågående prosess og vurdering om å bruke Fjellgardsvatnet som drikkevatt.

Å bruke Fjellgardsvatnet som drikkevatt vil kunne få store konsekvenser for Vikedalselva med tanke på laks- og sjøørret bestanden og fiske i elva.

Et drikkevannsinngrep i det verna Vikedalsvassdraget vil påvirke vannstanden i elva og kan etter vår mening sammenlignes med et regulert vassdrag.

Vikedal Elveigarlag vil påpeke følgende:

- 1) Vikedalselva er et varig verna vassdrag

I henhold til Rikspolitiske retningslinjer for vernede vassdrag, så skal kommunen legge disse retningslinjene til grunn for planlegging etter plan- og bygningsloven. Nasjonale mål for forvaltning av vernede vassdrag tilsier at en skal unngå inngrep som reduserer verdien for blant annet fisk.

Verna vassdrag er formelt verna mot kraftutbygging og vil vi påpeke at Stortinget har bedt om å ikke forverre verneverdier med andre typer inngrep. Ansvarer ligger hos de statlige organene, deriblant Vindafjord Kommune sin forvaltning av Plan- og bygningslova.

- 2) Vikedalsvassdraget ligg i utkanten av det mest forsura området i Sør-Norge og har siden 1972 vært overvåket med hensyn til vannkjemi. Kalking ble iverksatt i Vikedalselva fra 1987 grunnet sur nedbør og fiskedød i elva.

Nedbørsfeltet i Vikedalsvassdraget har liten «buffer», der påvirkning på vannkvalitet og vannmengde er stor.

- Kalkingsanlegget har forbedret vannkvaliteten i elva nedenfor Låka fossen og har blant annet stoppa dødelighet av smolt.
- Vannmengden er fortsatt svært kritisk for elva.

Vi vil spesielt nevne vår og sommer månedene, der vi ofte har variert vannstand under klekking, yngel oppvekst og oppgang av laks samtidig med jordbruksaktiviteter i nærheten av elva.

- 3) Vikedalselva er gradert som regional verdi i tillegg til stor lokal verdi. Elva med ca 10km lakseførende strekning er det eneste gjenværende vassdrag i Ryfylke med betydelig lakse- og sjøørretfiske, som ikke er påvirket av regulering.

Det kan nevnes at vi i tillegg til lokale og regionale fiskere har vi tilreiste sportsfiskere fra andre kanter av landet i tillegg til utenlandske fiskere.

- 4) Vikedalselva har sterke restriksjoner fra Miljødirektoratet, der vi kan nevne begrenset uttak av laks, redusert sesong med fredningsdøgn, pålagt midtsesongevaluering og totalfredning av sjøørreten. Hovedgrunnen er trusler mot lakse- og sjøørretbestanden i elva, som allerede er truet av stor oppdrettsaktivitet i Vindafjordfjorden og tilhørende fjordsystemer.

Her kan vi nevne at Vindafjord Kommune ikke tok hensyn til merknad fra Vikedal Elveigarlag (datert 16.03.2017) ved godkjenning om produksjonsauke for regnbogaure i stamfiskkonsesjon på lokalitet 11966 Skigelstrand i 2017.

Vikedalselva har i dag utfordringer med rømt regnbogaure fra lokalitet 11966 Skigelstrand, der store mengder rømt slakteferdig regnbogaure i oktober 2021 kan få konsekvenser for elva i årene fremover.

For første gang er laksen på rødlisten over arter som kan dø ut. Oppdrettsbransjen med rømt laks og lakselus er fortsatt den største trusselen. Inngrep i Fjellgardsvatnet vil påføre ytterligere trusler mot laksebestanden i Vikedalselva.

Vikedal Elveigarlag vil igjen henvise til «Rikspolitiske retningslinjer for vernede vassdrag», samt naturmangfoldloven §9 (føre-var-prinsippet) og påpeke at tiden nå er inne for at Vindafjord Kommune og kommunestyret tar sitt ansvar og ikke beslutter flere tiltak som truer laks og sjøørreten i Vikedalselva.

- 5) I en utfordrende jordbruksnæring, så er salg av fiskekort og overnatting en sårt tiltenkt biinntekt for mange av grunneiere i Vikedalselva. En ytterligere fiskereduksjon eller i verstefall totalfredning av vassdraget vil kunne få konsekvenser for grunneiere.

Oppsummering:

Vikedal Elveigarlag er sterkt imot i å bruke Fjellgardsvatnet som drikkevatt og mener at hensynet til Vikedalselva, ivaretagelse av laks og sjøørreten, samt den regionale fiskeinteressen i elva må stille sterkt i forbindelse med kommunens behandling i denne saken.

Det forventes at Vindafjord kommune og kommunestyret behandler merknadene fra Vikedal Elveigarlag i forbindelse med saksbehandlingen om å bruke Fjellgardsvatnet som drikkevatt.

Det er i den sammenheng ønskelig med en tilbakemelding på status, tidslinje for kommunens beslutningsprosess og planlagt saksbehandling, samt en tilbakemelding på våre merknader.

Vennlig hilsen
Vikedal Elveigarlag
v/ styreleiar

Bjørn Ove Helgesen